

GALDA GÁBOR ATTILA

Angol nyelv és kultúra tanára – magyartanár osztatlan
tanári képzés (középiskolai)
Osztatlan, 12. félév
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Bölcsészettudományi és Művészeti Kar

Témavezető:
Dr. Balogh Gergő
egyetemi adjunktus, SZTE BTK

POSZTHUMANIZMUS NÉMETH ZOLTÁN TEKTONIKA CÍMŰ VERSESKÖTETÉBEN

Kulcsszavak: poszthumanizmus; biopoétika; versinterpretáció; kortárs; tanulmány

A dolgozat célja, hogy Németh Zoltán Tektonika című verseskötetének átfogó elemzésén keresztül egyrészt felmutassa az egyre fontosabb eszmerendszerré váló poszthumanizmus irodalomtörténeti jelentőségét és poétikai jellemzőit, másrészt pedig hogy e jellemzők mentén feltárja Németh Zoltán verseinek poszthumanista működésmódozatait a biopoétika, a transzhumanizmus, a hibriditás és a trauma-költészet tükrében, ezzel pozícionálva a kötetet a kortárs magyar irodalom terében.

Így a dolgozat első fejezete a poszthumanizmus tágabb fogalmának felvázolásával, gondolkörének kifejtésével mutat rá annak jelenlegi filozófiai és társadalmi pozíciójára. A második fejezetben már irodalomtörténeti kontextusban válnak láthatóvá jellemzői, kortárs és klasszikus példákat is felmutatva az ember-állat oppozíció változása, az átalakulás toposza és a természethez kötődő emberi perspektíva esetein keresztül. A fejezet kortárs magyar irodalommal foglalkozó részében Mezei Gábor „natúr öntvény”, Tóth Kinga „All Machine” és Kele Fodor Ákos „Echolália” című kötete is a vizsgálat tárgyává válik az „állattá leendés” eseménye, a gép-ember oppozíció kérdésköre, és az egyéni embertapasztalattal szembe állított földtörténeti tapasztalás kapcsán.

A dolgozat hangsúlyos harmadik részében a Tektonika verseskötet átfogó elemzésén keresztül tűnik fel a testi és a nyelvi abúzus problematikája, a biopoétika, a trauma, a mikro- és a makrotapasztalatok kapcsolata, valamint az ember-állat határát felbontó hibriditás poétikája. A vizsgálat során feltárul a kötet hálózatos struktúrája is, amely a stilisztikailag és tematikailag is igen eltérő ciklusokat képes linearitás nélküli, aktívan egymásra ható szövegvilággá alakítani, ezzel például a könyvolvasás gyakorlatáról és a kötetkonceptió fogalmáról alkotott elképzelésünket is új fénytörésbe helyezve.

A dolgozat negyedik fejezete a Tektonika egyes verseinek közoktatásba való beemelését és ennek lehetőségeit taglalja egy óratervezet-minta kíséretében, főleg a könyv kettes jelzésű ciklusának versei alapján, ahol olyan valós irodalomtörténeti személyek kerülnek váratlan vers- és beszédhelyzetekbe, mint Arany János, Kassák Lajos és Rilke. Ezek a versek frissítő, figyelemfelkeltő és hatékony részét képeznek az irodalomórának kreatív formabontó feladatok, szemléletes életrajzi tananyagok formájában, miközben a kortárs magyar líra reprezentáltságát is erősítene a keret-tantervben.